

29 mei 1866

Ergens in het Caraïbisch gebied

‘*A*n het einde van de nacht zijn we allemaal in de hemel of in de hell!’ schreeuwde dominee Bailey boven het kabaal van de storm uit. ‘Moge God ons redden. Moge God ons redden.’ Zijn pafferige gezicht zwol bij iedere profetische frase. Terwijl zijn ogen, groot als theekopjes, bij elke dreunende golf en windvlaag zenuwachtig door de kleine opslagruimte schoten.

Eliza Crawford maakte zich los van haar vriendinnen, die in de hoek bij elkaar gekropen waren, en begaf zich naar de dominee om hem om stilte te smeken. Het was niet goed dat hij zulke dingen zei. Een predikant zou mensen juist moeten troosten, niet hun nog banger maken.

Een donderslag deed het schip schudden. Het dek kantelde en in plaats van bij dominee Bailey uit te komen, tuimelde Eliza precies in de armen van Wiley Dodd. De man die ze had proberen te ontlopen sinds ze bijna drie weken geleden aan boord van de *New Hope* was gekomen. Hij was duidelijk rijk, te oordelen naar het fijne gekeperde laken van zijn jas en het gouden horloge waar hij zo vaak mee pronkte. Maar iets in zijn ogen, in de manier waarop hij naar de vrouwen keek, maakte haar onpasselijk.

‘Behoeftte aan mannelijke troost, mevrouw Crawford?’ vroeg hij. De onpasselijkheid veranderde in misselijkheid nu zijn armen haar omknelden. Niet dat ze dat niet al was. Haar maag was van streek sinds de storm een paar uur geleden was begonnen. Maar de geparfumeerde pommade die meneer Dodd in zijn haar smeerde,

dreigde al haar pogingen om zijn chique pak te onthouden van haar lunch teniet te doen.

‘Het is met ons gedaan. Gedaan, zeg ik.’ De predikant bazelde maar door terwijl hij zich aan de mastpaal vastklemde.

‘Pardon, meneer Dodd.’ Eliza duwde tegen zijn borst en rukte zich los uit zijn graaiende greep.

De hagedisachtige grijs op zijn gezicht was in tegenspraak met hun hachelijke situatie. ‘Je mag gerust bij me blijven als je bang bent, mijn kind.’

‘Gisteren noemde u me een yankeehoer, meneer!’

Zijn glimlach bleef, maar hij haalde even zijn schouders op. ‘Wanhopige tijden, hè.’

De bliksem flitste door de patrijspoort en zijn gezicht kreeg een dodelijk grijs masker.

‘Waarom bent u niet bang?’ vroeg ze hem.

‘Het is maar een zomerbuitje,’ schreeuwde hij boven een knetterende donderslag uit. ‘Ik heb zo veel van zulke stormen meege maakt.’

Eliza vroeg zich af hoe vaak een sheriff op zee zou zitten. Maar ondanks alles, had hij ervoor gekozen om beneden te blijven in plaats van boven de andere mannen te helpen. Het schip helde omhoog alsof het een stuk speelgoed was in een kinderhand. Eliza struikelde weer en raakte de scheidingswand. Een muur van water beukte tegen de patrijspoort en het ziedende schuim danste een dans die veel te lang duurde.

Was het schip zinkende? Haar adem stakte bij de gedachte.

‘Het einde is nabij. Nabij, zeg ik!’ tierde de predikant.

De golf trok terug. Zijn plaats werd ingenomen door loodgrijze lucht en Eliza kroop op handen en voeten terug naar haar positie naast een logge kist die vastgebonden was aan de scheidingswand. Terug naar haar enige vriendinnen op dit noodlottige schip. Mevrouw Sarah Jordan en juffrouw Angeline Moore ontvingen haar met open armen. Ze huilden geen van beiden, zoals je zou verwachten van edele dames in zulke kwellende omstandigheden. Bovendien werd er genoeg gehuild aan de andere kant van de ruimte. Waar meneer en mevrouw Scott en hun verwende dochter

Magnolia zich aan elkaar vastklampten met een wanhopige primitiviteit die niet te rijmen was met hun hooghartige houding. Meeneer Scott had zelfs al uren zijn ogen niet opengedaan. Misschien probeerde hij het onafgebroken gejam van zijn vrouw buiten te sluiten, dat na ieder onheilsdecreet van de dominee aanzwol tot een doordringend gegil. Over Magnolia's blanke wangen stroomden de tranen.

Ze zou boos op de jongedame moeten zijn omdat ze Eliza had ontmaskerd. Maar ze had alleen maar medelijden.

Naast de eens zo rijke planters hurkte Magnolia's persoonlijke slavin met gevouwen handen en bewegende lippen alsof ze bad. Eliza hoopte het. Ze hadden alle gebeden hard nodig. Zelf had ze ook haar verzoeken al tot de Almachtige gericht. Toch fluisterde ze voor de zekerheid nog maar een gebed, terwijl haar blik over de rest van de passagiers gleed die in de kleine opslagruimte op elkaar gepropt zat. Toen de zee ruw was geworden, had de kapitein hen naar beneden gestuurd.

Boeren, kooplieden, juristen, mensen van alle rangen en rijkdom. Jessie en Rosa Jenkins en hun jonge dochter Henrietta hadden nog geen kikkering gegeven sinds ze zich hadden vastgebonden aan een grote tafel die verankerd was aan het dek. De heer Harman Graves, een politicus uit Maryland, zat met zijn rug tegen de scheidingswand. Hij had een vergenoegde blik op zijn magere gezicht, alsof hij iets wist wat zij niet wisten. Hij wreef een amulet tussen duim en wijsvinger en zijn lippen bewogen als in gebed, hoewel Eliza betwijfelde of dat aan God gericht was.

Naast hem zat de heer Emory Lewis, een timmerman als Eliza zich niet vergiste. Hij viste telkens een flacon uit zijn zak, nam een slok en stopte hem terug, alleen om het ritueel meteen te herhalen.

Het griezelige fluiten van de wind door de tuigage deed Eliza's overgebleven moed rafelen. Ze huiverde en Sarah gaf een kneepje in haar arm en fluisterde iets wat verloren ging in het dreunen van een nieuwe golf die de romp beukte.

Links van haar huilde een kind. Delia, een bevrijde negerin, drukte haar twee jonge kinderen dicht tegen zich aan. Een bliksem-

flits accentueerde de angst die het koffiekleurige gezicht van de vrouw verstrakte. Angst voor de dood – een angst die ze allemaal voelden op dit moment. Een angst die voorbijzag aan klasse of ras. Een angst die door alle sociale barrières heen brak. Want gisteren zouden de Scotts, net als sommige andere aanwezigen, niet met een bevrijde slavin in één ruimte hebben willen zitten.

Of met Eliza trouwens.

De donder bulderde, amper hoorbaar boven de explosie van wind en golven. Hoe weerstond deze kleine brigantijn zo'n afranseling? De spanten konden het vast en zeker elk moment begeven: versplinteren en de ruimte vol laten stromen met de woest gulpende zee. Ze haakte haar armen door die van de dames aan weerskanten van haar en sloot haar ogen toen het galopperende schip hen als lappenpoppen heen en weer gooide over de harde scheepsvloer.

'En de zee gaf de doden die in haar waren. Ook de dood en het rijk van de dood gaven de doden die in hen waren, en zij werden geoordeeld, ieder overeenkomstig zijn werken.' Dominee Bailey was overgegaan tot het aanhalen van de Schrift, waardoor mevrouw Scott alleen nog maar harder begon te gillen.

Eliza's gedachten ging naar Blake en de andere mannen die aan dek worstelden om het schip te redden. Nou ja, voornamelijk naar Blake, als ze eerlijk was. En zo eerlijk was ze de laatste tijd niet geweest. Maar dat was een heel ander verhaal. *O, verhip, kolonel Blake Wallace*, wees ze zichzelf terecht. Ze moest hem niet bij zijn voor naam noemen. Hoewel de afgelopen negentien dagen die ze in zijn gezelschap had doorgebracht wel een heel leven leken, kende ze de man in werkelijkheid amper.

Maar waarom moest ze dan steeds, in haar donkerste uur nu haar de verdrinkingsdood wachtte in de Caribische Zee, aan kolonel Wallace denken? En niet alleen denken, maar ze was ook bang – bang om zijn veiligheid. Bang dat ze de kans niet zou krijgen om uit te leggen waarom ze had gelogen. De kans niet zou krijgen om de liefde terug te winnen die zo pril was opgebloeid in zijn en haar hart. Ze wreef over haar vermoeide ogen.

Maar wat deed het er nu toe? Hij haatte haar om wie ze was.

Nee, om met wie ze was getrouwd. In de ontzette gezichten die haar aankeken in het ruim, zag ze ook alleen maar afkeer. Voor hen was ze de vijand. Een vijand aan wie ze met gevaar voor eigen leven wilden ontsnappen. En nu gingen ze allemaal sterven. Samen midden in de zee. En niemand zou om hen treuren. Niemand zou hun lot kennen. Zelfs Eliza's vader niet of oom James en tante Sophia of kleine Alfred, Rachel of Henry. Niet dat het hun iets zou kunnen schelen. Voor hen was ze al dood.

Verstoten. Ontferd. Verloochend.

De brigantijn draaide en wentelde rond alsof hij gevangenzat in een draaikolk. Angelines trillende lijf daverde aan de ene kant tegen Eliza aan, terwijl Sarah aan de andere kant op haar knalde, zodat Eliza zich een kledingstuk voelde dat door de mangel wordt gehaald. Een dreunende donderslag deed de lucht wijd openbarsten, gevolgd door een griezelige stilte, alsof de hele natuur verstomd was door de boze uitroep van God. Of misschien waren ze allemaal dood. Maar toen beukte de wind weer tegen de romp en het angstige gejammer binnen werd hervat. Angeline drukte Stowy, haar kat, stijf tegen haar borst terwijl Sarah met haar vrije hand haar dikke buik met het kind vastgreep. Zeven maanden heen. Wat moest ze bang zijn om haar kleintje!

'Bekeert u, want het einde nadert!' De fonkelende ogen van dominee Bailey doorboorden Eliza met een blik vol haat. Ze wist wat hij dacht. Wat ze allemaal dachten.

Dat zij de oorzaak was van de storm.

Een nieuwe donderklap en Eliza kneep haar ogen weer dicht, ze wenste – en bad – dat dit maar een akelige droom was. Hoe was ze in deze ellende beland? Waarom, o waarom, had ze ooit gedacht in Brazilië overnieuw te kunnen beginnen?

Ze deed haar ogen open en zag de bewegende schaduwen: licht en donker zweefden over de scheidingswand, de kisten, de kratten en de tafels. En over de hopeloze gezichten. Een afgescheurd stuk touw buitelde heen en weer over de scheepsvloer. Dominee Bailey keek nog steeds dreigend in haar richting. Er glansde iets maniakaals in zijn ogen toen hij een blik wisselde met meneer Dodd en meneer Graves.

‘Het komt door u!’ raasde hij met een blik op de anderen. ‘God heeft me verteld dat die yankee de oorzaak is van de storm!’

Alle ogen schoten naar de predikant, maar niemand zei een woord. Hopelijk hadden ze het te druk met zich vasthouden en te vrezen voor hun leven om er iets aan te doen. Meneer Graves echter, kwam wankelend overeind, stopte de amulet in zijn zak en keek naar Eliza als een panter naar een konijn.

Ze probeerde te slikken, maar haar keel was droog als zand.

Meneer Dodd grinnikte. ‘Ik stel voor dat we haar overboord gooien!’

‘Ja, zij is onze Jona!’ voegde meneer Graves eraan toe.

‘Precies.’ Dominee Bailey knikte.

Hoewel de ogen van de bevrijde negerin nog groter werden, boden alleen de boeren, meneer en mevrouw Jenkins, protest. Protest dat verloren ging in het bulderen van de storm.

‘Doe niet zo absurd, dominee!’ bracht Sarah naast Eliza uit. ‘Het maakt voor God niets uit of Eliza een yankee is of een rebel!’ Maar ze was nog niet uitgesproken of de donder explodeerde zo luid dat het leek of God het oneens was met de uitspraak van de jonge onderwijzeres.

Eliza fronste. Lieve help, aan wiens kant stond God eigenlijk?

Het schip stampte en Eliza’s achterwerk werd van het dek opgetild en teruggegooid. Een touw knapte en een kist gleed door de ruimte. Meneer Dodd hield hem met zijn laars tegen en keek toen meneer Graves aan terwijl hij met zijn hoofd naar Eliza knikte.

‘Jona moet overboord om de zee te kalmeren!’ De dominee bulkte boven de storm uit, maar hij leek weinig zin te hebben om de mastpaal los te laten om zijn verderfelijke vonnis uit te gaan voeren.

Angeline kneep in Eliza’s arm. ‘Ik laat je niet meenemen!’

Hoe ze de moedige houding van haar vriendin ook bewonderde, Eliza wist wat ze moest doen. Ze moest weg, de opslagruimte uit, onder die beschuldigende ogen uit, voordat die mannen haar naar boven sleurden en hun dreigement uitvoerden.

De verschrikking benam haar de adem, maar ze trok zich los uit de armen van haar vriendinnen en deed een uitval naar de deur.

Ze was voorbereid op het boze gemompel achter haar toen ze de deur opendeed. Ze was niet voorbereid op de beukende wind en de klets zeewater waardoor ze plat op haar achterwerk viel en haar tournure om haar hoofd klapte. Pijn schoot omhoog in haar ruggraat. Ze werd rood van vernedering om haar ontblote onderrok en kousen. Maar toen ze om zich heen keek, had iedereen zijn ogen dicht tegen de wind en het zeewater dat naar binnen sproei-de. Eliza schudde het prikkende water uit haar ogen, zette zich schrap tegen de stortvloed, greep het handvat met beide handen vast en trok de deur uit alle macht achter zich dicht. Toen boog ze haar hoofd tegen de wind in en zwoegde door de smalle gang. Ze had geen idee wat ze van plan was te doen. Zich in zee gooien? Ze rilde bij de gedachte. Maar als dat Gods wil was, als Hij wilde dat ze zich in het woedende water gooide, dan moest het maar!

Maar aan de andere kant, wanneer had ze God ooit gehoorzaamd?

De brandende steek van haar geweten werd onmiddellijk ge-doofd door een vloed van zeewater dat van de kajuitstrap naar be-neden stortte. De woeste golf greep haar bij de voeten en veegde ze onder haar vandaan. Ze pakte de reling en klampte zich eraan vast of haar leven ervan afhing terwijl ze van het dek af zweefde. Zeewater vulde haar mond. Ze dacht aan de komende dood. Maar toen viel haar lichaam terug op het doorweekte hout. Eliza hapte naar adem en spuugde het zoute water uit haar mond.

De donder bulderde en deed de reling onder haar hand schud-den. De brigantijn stampte en ze werd tegen de ladder gegooid. Ze krabbelde overeind en sleepte haar druipnatte japon de trap op, onvoorbereid op de aanblik die haar wachtte.

Torenhoge golven omringden het schip, hun schuimige toppen vlogen in het rond als speren in de wind. Regen viel in dichte gor-dijnen, zodat het bijna onmogelijk was om iets anders te zien dan een waas, verwrongen vormen van de bemanning die hard aan het werk was. De wind viel op Eliza aan, benam haar de adem en huil-de in haar oren. Regen striemde haar als hagel. Het schip stampte over een golf. Eliza tuimelde op het dek en rolde weg alsof ze een veertje was. Ze stootte op een kleine boot en greep de glibberige trossen vast waarmee hij aan het dek verankerd was.

Zout! Overal zout. Het vulde haar mond. Het vulde haar neus. Het stak in haar ogen. Het was alles wat ze kon ruiken en proeven. Dat en angst. Niet alleen haar eigen angst. Angst verzadigde de lucht als de regen en de golven. Hij dreunde in de gesmoorde krenten die over het schip klonken. Gonsde in de elektrische ontlading. Vastgeklampt aan de meertrossen, terwijl haar jurk wapperde als een gescheurd zeil, zocht ze met toegeknepen ogen de kapitein. In de hoop dat zijn kalme gezichtsuitdrukking haar angst zou verlichten. Maar toen ze zijn onbuigzame vorm op het halfdek zag en zijn bankschroefachtige greep op het roer, werd Eliza's hoop meegevoerd met de wind.

Wat niet echt hielp om haar paniek te verlichten. Paniek die haar hart gevoelloos maakte terwijl ze haar lot aanvaardde. Een muur van water beukte op haar in. Ze sloot haar ogen en klampte zich vast terwijl het schip naar bakboord helde. Waarom nam ze altijd de foute beslissingen? Waarom luisterde ze nooit naar haar geweten? Koppig, opstandig meisje! Als ze niet met Stanton was getrouwd, als ze naar haar vader en haar oom had geluisterd, zat ze nu thuis met een liefdevol gezin. Ze zou niet gedwongen zijn om verpleegster te worden in de oorlog, gedwongen om getuige te zijn van dingen waar geen vrouw getuige van zou moeten zijn. Gedwongen om voor zichzelf te zorgen in een mannenwereld.

Zeelui met touwen om hun middel gebonden zigzagden over het dek. Op het voordek hield Hayden, hun verstekeling, wiens lange donkere haar om zijn gezicht zwiepte, een lijn vast die omhoog voerde naar de ra's. In de verte onderscheidde Eliza James Callaway vastgeklampt aan de weeflijnen terwijl hij langzaam naar de top klom. Hoe kon iemand zich vasthouden in deze wind? Vooral James, die arts was en geen zeeman.

Maar waar was Blake... kolonel Wallace? Vechtend tegen de aanval van het zeewater op haar ogen speurde ze over de dekken, de toppen. *God, alstublieft. Laat hem alstublieft ongedeerd zijn.*

Ze moest hem vinden. Of te weten komen hoe hij er voor stond. Ze moest de kapitein spreken. Als ze gingen zinken, wist ze dat liever dan zich vast te klampen aan valse hoop. Ze zette zich schrap tegen de wind en de regen, verhief zich op haar knieën,

worstelend met haar onderrokken en tournure. Onhandige toestanden! Als ze laag bleef, kon ze misschien naar de trap naar het halfdek kruipen en omhoog naar de kapitein.

Het schip stampte en dook toen in een golfdal. De spanten kraakten en kermden onder de spanning. De regen striemde haar rug. De wind jammerde door de tuigage als een klaaglied. Een reusachtige golf rees voor het schip omhoog. De boeg dook erin. Eliza viel op het dek en groef haar nagels in het hout. *O God. Nee!* Het schip kwam bijna verticaal. Een bliksemstraal etste een gekartelde flits over Eliza's oogleden.

Ze verloor haar greep. Ze tuimelde als een veertje door de lucht. Ze gooide haar handen naar opzij, op zoek naar iets om zich aan vast te grijpen. Wat dan ook. Maar het spiegelgladde hout glipte uit haar vingers en liet splinters achter in haar handpalmen.

En afgrijzen in haar hart.

Haar lichaam sloeg tegen de reling. Het schip kantelde. Ze rolde over de verschansing en strekte haar hand uit in een laatste poging om zich te redden. Haar vingers vonden hout. Ze hield vast. De zee reikte omhoog om haar bij de benen te grijpen en naar beneden te trekken.

Haar vingers gleden uit. Pijn schoot in haar handpalmen, haar polsen. De brigantijn rees omhoog en kantelde weer als een bokkend paard.

God, ga ik nu zo sterven? Misschien wel. Ze was lang genoeg voor God op de vlucht geweest.

De regen striemde haar gezicht, vulde haar neus. Ze kon niet ademen. Haar vingers gleden weer uit. Ze kon niet veel langer blijven vasthouden.

Een sterke hand greep haar pols vast. Een gezicht verscheen boven de reling. 'Houd vast! Ik heb je.'

2

10 mei 1866

Negentien dagen eerder

Charleston, Zuid-Carolina

De hand die de hand van Eliza vastgreep, was sterk, stevig en ruig als die van een krijger, maar teder. Hij bracht haar gehandschoende vingers naar zijn lippen en kuste ze terwijl ogen zo grijs en tumultueus als een stormwind haar opnamen. ‘Welkom aan boord, mevrouw Crawford.’ De stem was net zo sterk als de kracht die de man uitstraalde. Nee, niet zomaar een man. Een kolonel, had ze gehoord, afgestudeerd aan West Point. Al maakte hij dat nieuws niet wereldkundig, en wisten de autoriteiten van de Unie die Charleston afstroopten het niet.

‘Ik ben’ – hij kuchte in zijn hand – ‘meneer Roberts, de leider van deze expeditie. U bent toch verpleegster, als mijn geheugen me niet bedriegt?’ Hij hielp haar van de loopplank aan dek van de brigantijn, waar het rook naar zweet, teer en oud hout.

Meneer Roberts, ja ja. Ze wist dat hij in werkelijkheid kolonel Blake Wallace was, een onderscheiden oorlogsheld, maar zijn geheim was veilig bij haar. Ze glimlachte. ‘Dat klopt, meneer.’ Dankbaar voor zijn ferme greep probeerde Eliza zich staande te houden in de beweging van het schip. Haar hart moest zich ook staande houden, nu de kolonel naar haar bleef kijken alsof ze engelenvleugels had gekregen. Een golf van warmte steeg omhoog in haar hals en ze trok zich los uit zijn greep.

‘Neem me niet kwalijk, mevrouw Crawford.’ Hij schudde als verdoofd zijn hoofd en ging een andere passagier welkom aan boord heten, zodat Eliza de kans had om de man die dit gewaagde avon-

tuur georganiseerd had eens goed te bekijken. In het vroege ochtendzonlicht glinsterde zijn haar in zwarte golven over zijn stijve boord waar de lokken licht krulden. Zijn lichaam vertoonde een kracht die zichtbaar werd in het spannen van zijn witte overhemd en zwarte vest over zijn brede schouders. Een bijpassende broek sloot om stevige bovenbenen voordat ze verdwenen in hoge leren laarzen. Hij keek om en betrapte haar terwijl ze naar hem stond te kijken. En toen lachte hij – een schitterende lach die deels kwa-jongensachtig en deels engelachtig was, als zoiets al bestond. Hoe dan ook, die lach deed vreselijke, heerlijke dingen in haar buik. Of kwam dat door het schommelen van het schip?

O, help! Hij kwam haar kant op. Hinkend, merkte ze op. Een licht trekken met zijn been dat een steekje in haar hart gaf.

‘Hebt u bagage, mevrouw Crawford?’ Donkere wenkbrauwen werden opgetrokken boven die stormachtige ogen en het leek Eliza beter de man niet langer aan te staren. Ze was per slot van rekening weduwe. Een alleenstaande vrouw. En ze zou niet willen dat hij een verkeerde indruk van haar kreeg. ‘Daar.’ Ze wees met haar gehandschoende vinger naar een grote hutkoffer die aan de rand van de kade stond.

‘Goed.’ Hij riep naar een man die aan de reling stond. ‘Meneer Mitchel. Wilt u die hutkoffer naar de kapiteinshut brengen?’

‘*Aye, aye.*’ De man stoof over de loopplank.

De kolonel knikte naar haar en leek op het punt te staan om iets te zeggen toen een zwaar gebouwde man met een schrijfblok zijn aandacht in beslag nam met een vraag.

Een andere man rende langs Eliza heen, botste tegen haar op en verontschuldigde zich. Ze klemde haar handtas tegen zich aan en stapte dichter naar de kaapstander, uit de weg van zeelieden die over het dek van de brigantijn draafden om het schip klaar te maken om uit te varen en passagiers en hun bagage aan boord te helpen. Het krijsen van zeemeeuwen en het bonzen van blote voeten over de houten planken begeleidden het geschreeuw van havenarbeiders en bemanningsleden. Achter de kade stond een groepje inwoners de gebeurtenissen vanaf Bay Street gade te slaan.

Meubels, naaimachines en een massa landbouwwerktuigen, naast

hutkoffers, scheepskisten en kratten werden aan boord gezeuld. Een katrolsysteem boven de ra's liet een gillend varken door een luik in het ruim naar beneden zakken.

Eliza trok haar bonnet naar voren om haar ogen af te schermen tegen de opkomende zon terwijl ze zich koelte toewuifde tegen de stijgende warmte, en bekeek de naderende passagiers. Een ouder echtpaar, veel te elegant gekleed om te varen, kwam aan boord met een dame van Eliza's leeftijd, van wie ze aannam dat het hun dochter was. Gekleed in een japon van roze tafzijde met een lage hals afgezet met chantilly kant trok de jonge vrouw de aandacht van bijna alle mannen aan boord, waaronder een aantal matrozen die stilstonden om haar aan te gapen. Eliza kon het hun niet kwalijk nemen. Met haar dat de glans van ivoor evenaarde en een huid zo romig als melk was ze de belichaming van een Zuidelijke schoonheid. Alleen haar roodomrande ogen ontsierden een overigens volmaakt gezicht. Dat en haar frons. Ze kwam Eliza merkwaardig bekend voor, alsof ze elkaar eerder hadden ontmoet. Achter hen ging een jonge negerin gebukt onder de last van een groot valies, terwijl ze een kostuumkoffer meezeulde en hen met moeite bijhield.

Een lange man met licht, golvend haar en in een grijs drielijg kostuum, een hoed met een ronde rand en een aangename glimlach op zijn gezicht sprong van de loopplank op het dek en keek uit over het schip. Hij werd gevolgd door een jong stel met een klein kind, een geheel in het zwart geklede, fatterige man met donkere bakkebaarden en een sik, en uiteindelijk een zwangere vrouw. Alleen, zonder echtgenoot aan haar zijde.

Allemaal vreemden, maar straks zouden ze haar slapies worden, haar burens, haar metgezellen – misschien zelfs haar vrienden.

Tenminste, als ze haar verleden geheim kon houden.

De kolonel kwam weer haar kant op en knipte met zijn vingers naar een andere man die het dek overstak. 'Neem me niet kwalijk, mevrouw Crawford. Max zal u naar uw hut brengen.' Hij speurde het dek af. 'Ik geloof dat meneer Mitchel uw hutkoffer er al naartoe heeft gebracht. Ik neem aan dat we de kans krijgen om elkaar beter te leren kennen als we eenmaal uitgevaren zijn?'

Ze wilde zeggen dat ze dat fijn zou vinden, maar dat zou te voortvarend zijn. In plaats daarvan glimlachte ze slechts en bedankte hem terwijl de man haar vooringing benedendeks. Onder aan de kajuitstrap wierp Eliza nog één laatste blik over haar schouder en ontdekte dat de ogen van de kolonel nog op haar waren gericht. Aha, dus hij had haar opgemerkt. Alsof hij haar gedachten las, lachte hij, hoestte in zijn hand en hinkte weg.

Eliza was nog nooit op een schip geweest. Ze was geboren en getogen in Marietta, Georgia, en had geen reden gehad om de wijk te nemen naar zee. Als oorlogsverpleegster had ze met de trein of per rijtuig gereisd. Nu ze benedendeks afdaalde, het zonlicht haar in de steek liet en de gangen van beide kanten op haar afkwamen, begon ze het op haar zenuwen te krijgen. En ze waren nog niet eens op zee! Haar rokken ruisten tegen de zijkanten van de smalle gang en ze drukte ze tegen zich aan om de stof niet aan het ruwe hout te laten haken. Ze passeerden nog een luik dat naar beneden leidde en een heel onaangename geur dreef haar neus binnen. Blij dat de man haar niet meenam die kant op, volgde Eliza hem naar een openstaande deur.

‘Alstublieft, juffrouw. Vroeger was het de kapiteinshut, maar de kapitein heeft hem gereserveerd voor de alleenstaande dames aan boord.’ Max streek zijn opspringende, weerbarstige rode haar plat dat een al even rood gezicht omlijstte, terwijl hij zijn blik vrijpostig over haar heen liet dwalen. Ze deed een stap naar achteren, onzeker of het wel veilig was om de hut binnen te gaan met deze man in haar kielzog. Zijn lichaamsgeur alleen al dreigde haar ontbijt de verkeerde kant op te laten komen.

‘Dat is heel vriendelijk van hem. Dank u wel.’ Ze hoopte dat haar kortaangebonden toon hem weg zou jagen. Dat was ook zo, maar niet voordat hij knipoogde boven een grijns die een kartelige rij grijze tanden ontblootte.

Zonlicht filterde naar binnen door een klein patrijspoort en wierp trillende banen licht door de hut die zo klein was als een kleerkast. Een vrouw, die op de enige stoel zat, keek op toen Eliza binnenstapte.

‘Hallo, ik ben Angeline Moore.’

‘Eliza Crawford.’ Ze maakte de linten onder haar kin los en zette haar hoed af. ‘Aangenaam kennis te maken. Ik veronderstel dat we hutgenoten zijn?’

‘Ja, met nog één andere dame, geloof ik.’ Angeline stond op. Bruinrode krullen trilden in haar hals. Ze had een prettige glimlach, rozige wangen en aanlokkelijke viooltjesblauwe ogen. En wat zou Eliza niet overhebben voor zulke vrouwelijke rondingen als die van haar. Hoewel? Ondanks haar flirtpartijtje met de kolonel boven, had ze er geen behoefte aan mannen aan te trekken. Ze had het huwelijk al een keer geprobeerd en dat was ellendig afgelopen.

‘Nog een dame... hier?’ Eliza keek naar haar hutkoffer, die bijna de helft van de hut in beslag nam. ‘Met uw bagage en die van de andere dame zitten we hier als appels in een kist op elkaar gepakt.’ Ze kreeg een knoop in haar maag bij de gedachte.

‘Ik heb geen hutkoffer. Alles wat ik bezit, zit hierin.’ Angeline wees naar een kleine geborduurde reistas op de tafel naast haar.

Eliza vond het vreemd om zo weinig te bezitten, maar ze wilde geen nieuwsgierige vragen stellen. Ze legde haar handtas neer en zette haar handen in haar zij. ‘Maar waar zijn de bedden?’

Angeline wees naar drie paar haken aan het plafond. ‘Hangmatten, geloof ik.’ Ze trok haar mondhoeken naar beneden.

‘O, lieve help.’

‘We zijn beter af dan de meesten.’ Een stem in de gang kondigde de komst aan van een bruinharige vrouw met een hoogzwangere buik. Een straal zonlicht boorde door de patrijspoort en trof het gouden kruis dat om haar hals hing, zodat Eliza met haar ogen knipperde.

‘Afgezien van degenen die het kunnen betalen, slapen de meeste passagiers samen in het ruim,’ vervolgde de vrouw terwijl ze haar koffer neerzette, een hand in haar rug drukte en hun beiden een brede lach schonk. ‘Gelukkig zijn we allemaal alleenstaande vrouwen. Ik ben Sarah Jorden.’

Er werden beleefdheden uitgewisseld tussen de vrouwen van wie Eliza hoopte dat ze snel goede vriendinnen zouden worden.

‘Ik ben verpleegster,’ vertelde Eliza, terwijl ze op haar hutkoffer

ging zitten. ‘En u, mevrouw Jorden? Wat brengt u op dit avontuur?’ Ze klopte op de plek naast haar.

‘Zeg alsjeblieft Sarah. En ik ben de onderwijzeres.’ Glimlachend liet ze zich op de koffer zakken. Haar bruine haar dat naar achteren getrokken was in een wrong omlijstte een ovaal gezicht met alle-daagse, maar vriendelijke trekken.

‘Komen er kinderen aan boord?’ vroeg Angeline.

‘Ik geloof van wel. Meerdere zelfs,’ zei Sarah.

Angeline keerde terug naar haar plaats en begon aan het borduursel van haar reistas te friemelen. ‘Een onderwijzeres en een verpleegster.’ Ze zuchtte. ‘Ik vrees dat ik niet zulke bruikbare vaardigheden aan ons avontuur kan bijdragen. Ik ben maar naaister en nog geen erg goede ook. Het is zelfs onduidelijk waarom ik voor de reis ben aangenomen.’

‘Ach, onzin, kind.’ Sarah trok haar handschoenen uit. ‘We moeten gewoon ontdekken welke talenten God je heeft gegeven.’

Angeline werd een beetje rood. Vreemd. Misschien was ze zenuwachtig voor de reis – het onbekende, het nieuwe begin in een vreemd land. Natuurlijk, als vrouw alleen was het des te angstaanjagender. Dat was logisch. Maar Eliza was eerder opgewonden dan bang. De vonk in Sarahs ogen wees erop dat voor haar hetzelfde gold.

Eliza haalde het pamflet uit haar reistas. Ze had het de afgelopen twee weken zo vaak gelezen dat ze het uit haar hoofd kende. Het pamflet waar ze over had gebeden, over had nagedacht en over had getobd.

Brazilië! Brazilië! Land van dromen. Land van hoop. Land van een nieuw begin! Vruchtbaar land beschikbaar voor slechts 22 cent per halve hectare. Boeren, breng uw gereedschap mee; breng uw werktuigen mee, uw huishoudgerei en uw meubels; breng zo veel zaadvariëteiten mee als u kunt. Mensen van alle leeftijden en bekwaamheden zijn nodig om het Zuidelijke Utopia dat door het Noorden van ons gestolen is te herscheppen. Rijk worden in een land van overvloed, dat door de Voorzienigheid rijker is gezegend dan alle landen die ik ooit heb gezien. Brazilië verwelkomt u met open armen, een land van milde temperaturen, rijke grond en volmaakte vrijheid. Een land waar dromen uitkomen.

Vanaf de eerste keer dat Eliza het pamflet dat haar op straat was aangereikt had gelezen, waren er steeds drie woorden uitgesproken die haar besluit hadden bezegeld. *Dromen*. Daar had ze er zo veel van gehad als kind. Geen van alle waren ze uitgekomen. *Hoop*. Iets wat ze in de afgelopen vijf jaar was kwijtgeraakt. *Een nieuw begin*. Een plaats waar ze heen kon gaan waar de mensen niet wisten wie ze was – niet wisten wat ze had gedaan. Een plaats waar ze niet genegeerd, gehaat, beledigd en afgewezen werd. Waar ze opnieuw kon beginnen met nieuwe mensen. Een nieuwe gemeenschap. Een Zuidelijk Utopia.

Bestond zoiets wel aan deze kant van de hemel?

Blake Wallace kneep zijn ogen dicht, niet alleen om het beeld van de beambte van de havenautoriteiten buiten te sluiten, maar om zichzelf een ogenblik te gunnen om na te denken. Hij moest nog vijfhonderd dollar hebben?

Dat was bijna de helft van wat hij nog aan spaargeld overhad. Hij kon moeilijk aan zijn passagiers een extra bijdrage vragen bovenop de tweeënveertig dollar die ze al betaald hadden voor de reis. De meesten waren net zo arm of zelfs armer dan hij. Velen van de rijkste families in het Zuiden waren zelfs beroofd van hun geld, hun bezittingen, zelfs hun grond. Hun huizen waren geplunderd en in brand gestoken, hun bedienden en slaven verdreven. Ze waren van hun waardigheid ontdaan. Hij klemde zijn kaken op elkaar bij de herinnering aan zijn eigen ouderlijk huis in Atlanta. Het twee verdiepingen hoge huis met witte zuilen, dat tot de grond toe afgebrand was tot as en puin. En twee maanden geleden was de grond voor een paar centen door yankees aangekocht.

Zijn familie was dood.

De meeste mensen hadden geen woning meer en weinig eten. Ze zochten een schuilplaats onder bomen of in geleende tenten. Spoorwegen waren verwoest, scholen gesloten, banken insolvent, steden en dorpen gereduceerd tot puin en er waren geen banen.

Nu hij voor deze yankeebeambte van de havenautoriteiten met

zijn mooie jasje met koperen knopen stond, had Blake al zijn kracht en wil nodig om hem niet ter plekke te wurgen.

‘Er is een alternatief...’ De stem van de man was net zo slijmerig als zijn karakter.

Blake opende zijn ogen. De man had een pluk tabak in zijn mondhoek hangen.

‘En dat is?’

‘Ik zou de nieuwe luitenant-kolonel in de stad kunnen vertellen dat u rebellenofficier bent.’

Blake kreeg het benauwd, maar zijn stoïcijnse gezicht toonde geen reactie. Was het zo duidelijk?

‘Ja, ik merk het.’ De man spuugde een klodder tabak opzij. ‘Ik ruik rebellensoldaten al van een kilometer afstand en jullie officieren geven een bepaalde stank af.’ Hij trok zijn neus op ter illustratie.

Blake kneep zijn ogen samen, spande zijn vingers langs zijn zijden om de paljas niet in elkaar te slaan. Een zweetdruppel kriebelde over zijn rug.

De havenbeambte haalde zijn schouders op. ‘Wat u wilt. De nieuwe kolonel in Charleston zal niet rusten tot hij alle rebellen uitgerookt heeft en hij zal u in de gevangenis zetten of beter nog, ophangen.’

Blake weerstond de aandrang om hem naar de keel te vliegen. Hij had weinig zin om aan het eind van een touw te bungelen of weg te rotten in een Uniegevangenis. En hij wist dat dat zijn lot werd als hij bleef. Hij was te zichtbaar geweest in de oorlog, had de vijand te veel schade toegebracht. Dus het was geen verrassing geweest dat een maand geleden zijn naam op de Unielijst van meest gezochte personen voor oorlogsmisdaden was verschenen.

Daarom had hij zijn naam veranderd, was hij naar Charleston verhuisd en had hij besloten de Staten te verlaten. Een expeditie naar Brazilië organiseren en leiden, leek de kans van zijn leven. En zijn laatste kans op een nieuw leven. Op een goed leven. Als zoiets zelfs nog maar bestond. In Brazilië hoopte hij een nieuwe kolonie te starten waarvan hij aan het hoofd zou staan.

Blake telde de gouden munten uit in de hand van de man en klemde zijn kaken op elkaar om niet uit te barsten in woede.

‘Waar denk je trouwens dat je heen gaat, jij en dat stel stomme rebellen? Zeker op dat oude schip?’ De havenmeester wees met een rukje van zijn hoofd naar de brigantijn. ‘Je hebt nog niet eens stoomkracht.’

‘Brazilië,’ zei Blake afwezig, terwijl hij naar een donkerharige man keek die langs de reling van de New Hope hupte. Waarschijnlijk een van de passagiers. Ondanks haar leeftijd, was het schip een schoonheid. Het was een gestroomlijnd en stevig schip, vierkant getuigd en met twee masten. Een brigantijn van 213 ton, opnieuw uitgerust met extra hutten voor passagiers. Eigendom van en bestuurd door een doorgewinterde zeeman, kapitein Barclay, een oude zeerob op wie Blake onmiddellijk gesteld was geraakt.

Terwijl hij over het dek speurde, ving Blake een flits van stroopbruin haar op. Mevrouw Eliza Crawford stond tegen de reling aan bakboord en de wind speelde met de linten van haar hoed.

‘Brazilië! Daar heb je alleen maar muskieten en malaria, heb ik gehoord.’ De zure stem van de havenbeambte trok opnieuw Blakes aandacht. ‘Om nog te zwijgen van het feit dat iedereen weet dat Brazilianen gekruist zijn met negers!’ Hij schudde zijn hoofd en grinnikte. ‘Giftige insecten, schroeiende hitte, te veel regen, ziekten als lepra en elefantiasis... geen wonder dat wij de oorlog hebben gewonnen. Jullie rebellen zijn nog dommer dan een zak paardenmest.’

Zonder acht op hem te slaan, telde Blake de munten verder uit. ‘Dit is beroving, dat weet je best.’

‘Jullie hebben ons land beroofd van jonge mannen. Het is gewoon gerechtigheid.’

Het zonlicht weerkaatste op iets in de verte en even werd Blake verblind. Twee yankeesoldaten slenterden door Bay Street, hun donkerblauwe uniformen waren fris en nauwsluitend, hun koperen knopen en gespen schitterden en hun dienstzwaarden knipogden naar Blake in het felle licht. Zijn hart zonk.

Een nerveuze rilling liep over zijn rug. ‘Zijn we klaar?’

‘Ja, vaar uit, rebelletje, vaar uit!’ begon de man te zingen, maar Blake bleef niet staan om het volgende couplet te horen, hoewel het hem achtervolgde over de kade.

‘En blijf weg, rebel, vaar weg!’

Halverwege het schip wierp Blake een stiekeme blik over zijn schouder.

De soldaten stonden stil om met de havenbeambte te praten. Zou hij Blake uitleveren? Natuurlijk. En het geld van de beloning zou hij houden, evenals Blakes afperssom.

Blake wreef zijn nek weer bij de gedachte aan het dreigende lot. Hij probeerde te slikken, maar het voelde alsof het touw zich al om zijn keel had gesloten. Niettemin zou hangen een vriendelijke straf zijn. De Unie had veel ergere dingen gedaan met enkele van zijn medeofficieren. Wat voor Blake alleen maar meer reden was om zijn Zuidelijke vaderland te verlaten.

Dat en het feit dat iedereen die hij kende en liefhad dood was.

De herinnering maakte een deel van zijn geest wakker – het deel waarvan hij liever had gehad dat het bleef slapen. Het deel dat, als een kwade beer, probeerde het vlees van zijn botten te scheuren als het verstoord werd. Deze beer echter, leek meer zin te hebben om Blakes ziel te verscheuren terwijl fragmenten van dodelijke tafereelen door zijn hoofd flitsten. Kanonnen daverden in zijn hoofd en weerklonken achter zijn rug. Het gekwelde geschreeuw van mannen. Overal bloed en vuur.

Nee, niet nu! Hij greep naar zijn keel. Hij moest zichzelf uit het kerkhof van herinneringen schudden. *Denken. Denken!* Hij moest denken. Hij moest zich concentreren!

Maar in zijn hoofd buitelden flitsen van musketvuur, verminkte lichaamsdelen, de lege blik in de ogen van een dode man door elkaar. Hij wankelde. Schudde zijn hoofd. Niet nu. Hij mocht nu niet flauwvallen. Zijn passagiers hadden hem nodig. Ze hadden hun vertrouwen in hem gesteld om hen naar het beloofde land te leiden. Bovendien was hij niet klaar om te sterven.

Blake dacht aan bidden, maar dat had hij lang geleden opgegeven. Op de dag dat zijn kleine broertje was gesneuveld in de Slag bij Antietam. Zijn enige broer. De trots en vreugde van de hele familie. Hij was pas zeventien.

Blake ademde diep in en liep verder. De beelden vervaagden en zijn hoofd werd helder. Misschien lette God toch op hem. Hij

marcheerde – hinkte – zo nonchalant mogelijk voorwaarts en probeerde kapitein Barclay op het halfdek een teken te geven om de zeilen te hijsen. Maar de oude zeerob moest de situatie al hebben ingeschat, want matrozen sprongen naar de toppen om het canvas te ontrollen. De loopplank was verwijderd en mannen stonden langs de reling, met een stijve houding en strakke gezichten, en hun ogen werden plotseling groot bij het zien van iets achter Blake.

Pas toen hoorde hij de stampende laarzen en voelde hij de kade onder zich trillen.

Een hand sloot zich om Blakes arm en draaide hem om. Twee Uniesoldaten keken hem strak in de ogen. ‘En waar denk jij dat je heen gaat, Johnny Reb?’